

REFORMA SĄDOWA

M I E S I Ę C Z N I K

POŚWIĘCONY

NOWYM USTAWOM PROCESOWYM

Prenumerata wynosi:

Rocznie . . . . 5 koron
Półrocznie . . . 2 kor. 50 h.
Numer pojedynczy 60 hal.

ADRES

Redakcji i Administracji
L W Ó W,
ul. Sobieszczyzna 1 4.

REDAKTOR I WYDAWCA: **ROMUALD A. LEWANDOWSKI.**

Zabezpieczenie dowodów w procesie cywilnym

napisał

Dr. Józef Bühn

c. k. sekretarz sądu.

(Dokończenie).

3. Formalne warunki zabezpieczenia dowodów.

Zabezpieczenie dowodów następuje z reguły na wniosek obrony.

Wyjątkowo może sąd zarządzić zabezpieczenie dowodów z urzędu, a to w następujących przypadkach:

1) według §. 183 ust. ost. może przewodniczący senatu zarządzić przeprowadzenie dowodu oględzin sądowych i dowodu ze znawców jeszcze przed ustną rozprawą, gdy zachodzi obawa, że inaczej te środki dowodowe wcale nie będą mogły być użyte, lub ich użycie ze znacznymi trudnościami będzie połączone;

2) wedle §. 250 może sędzia wyznaczony w postępowaniu przygotowawczem także z urzędu przeprowadzić dowody w celu ich zabezpieczenia, jeśli zajdą ogólne warunki, pod jakimi ustawa zabezpieczenia dowodów dozwala.

Dowody z oględzin sądowych lub ze znawców, jakie przewodniczący senatu w myśl §. 183 przed ustną rozprawą przeprowadzić zarządził, mogą być przeprowadzone przed senatem orzekającym, jeśli stadyum, w jakim spór się znajduje, na to zezwala: n. p. w przypadku, gdy w sporze ustną rozprawę już rozpisano. Dowody te będą w takim razie przeprowadzone bezzwłocznie przed wdrożeniem formalnego postępowania dowodowego.

Jeżeli dowody te w ten sposób przeprowadzić się nie dadzą, a w szczególności, jeżeli rozprawa zaraz jeszcze rozpisana być nie może, zarządzi przewodniczący przeprowadzenie ich przez sędziego wyznaczonego lub

wezwanego. Dowodów tych przewodniczący senatu nie może sam przeprowadzić¹⁾).

Przewodniczący nie może w ten sposób zarządzić z urzędu zabezpieczenia dowodu ze świadków, albowiem zwrot ustawy „Erhebungen anordnen“ nie da się przystosować do dowodu ze świadków. Przewodniczący ma tylko prawo świadków zaraz do pierwszej rozprawy zacytować, choćby strona takiego wniosku nie uczyniła; gdyby przesłuchanie świadków na rozprawie połączone być musiało, może przewodniczący z własnej inicjatywy w myśl §§ 244, 245, 3, 246, spowodować uchwałę senatu na wdrożenie w tym celu postępowania przygotowawczego.

W postępowaniu przygotowawczym może sędzia wyznaczony, w celu zabezpieczenia dowodów, przeprowadzić dowody ze świadków, znawców i z oględzin sądowych z urzędu nawet w takim przypadku, gdy postępowania przygotowawczego nie wdrożono w celu przeprowadzenia dowodów, lecz w myśl §. 145, 1, 2, tylko w celu zebrania i ugrupowania materiału procesowego.

Sędzia wyznaczony ocenia tu samoistnie, czy zachodzą warunki zabezpieczenia dowodów (§. 384, 1, 2) i gdy potrzebę zabezpieczenia dowodu uzna, przeprowadza dowody z urzędu bez odnoszenia się do przewodniczącego lub do senatu. — Samo przez się się rozumie, że wniosek na zabezpieczenie dowodów, może podać sędziemu wyznaczonemu strona bezpośrednio. Taki wniosek rozstrzygnie sędzia ten bez odnoszenia się do sądu orzekającego.

4. Właściwość sądu.

Według §. 384, 3, wniosek na zabezpieczenie dowodów należy podać w sądzie procesowym, a w przypadkach nagłych lub gdy spór jeszcze zawisł, w sądzie powiatowym miejsca położenia rzeczy, która ma być

---

¹⁾ §. 199 projektu rządowego dozwalał przewodniczącemu senatu przeprowadzać dowody ze świadków, znawców i z oględzin sądowych z urzędu w każdym okresie sporu osobicie. §. ten zmieniła na żądanie komisji Izby Panów komisya wspólna obu Izb, która uchwaliła go w tem brzmieniu, w jakim stał się ustawą. Motywa tej komisji brzmią: Desgleichen wurde die Befugnis des Vorsitzenden, für sich einen Augenschein vorzunehmen und Zeugen abzuhören (§. 183⁴⁾) beseitigt und dem Vorsitzenden nur der Anstoss zu solchen Beweisaufnahmen belassen, die dann im Sinne der Unmittelbarkeit des Verfahrens in der Regel vor dem erkennenden Gerichte stattfinden müssen.

Ograniczenie to wprowadziła ta komisya z powodu, że zachodziła obawa nadużywania tych wyjątkowych postanowień ze szkodą dla ustności i bezpośredniości rozprawy. . .

Z motywów tej komisji zdawałoby się wynikać, że przewodniczący senatu nie może zlecić przeprowadzenia tych dowodów przed rozprawą przez sędziego wyznaczonego lub wezwanego. Tak jednakowoż nie jest. Same motywa tej komisji przewidyją, że przeprowadzenie tych dowodów może być zarządzone i poza rozprawą, zatem przez sędziego wyznaczonego lub wezwanego. Gdyby przewodniczącemu nie służyło prawo wcześniejszego przeprowadzenia dowodów tych przez sędziego wyznaczonego lub wezwanego, całe postanowienie §. 183 ust. ost. chybiłoby celu.

Zob. też Beantwortungen der Fragen do §. 183, oraz Klein, Vorlesungen str. 136.

ogładaną lub wziętą za podstawę dowodu ze znawców, albo też w sądzie powiatowym miejsca pobytu przesłuchać się mającej osoby.

Te same postanowienia o właściwości sądu mają zastosowanie według art. XLIV. u. zapr. p. c. i w przypadkach art. 348, 365, 407 u. handl.

Jak długo sporu nie wytoczono, wniosek na zabezpieczenie dowodów musi być uczyniony w sądzie powiatowym miejsca położenia rzeczy lub miejsca pobytu słuchać się mającej osoby, choćby sąd właściwy dla sporu już mógł być oznaczony i choćby przyszłym sądem procesowym był Trybunał.

Sąd powiatowy właściwym jest w takim razie nawet i wtedy, gdy rozchodzi się, w celu zabezpieczenia dowodów, o oględziny dóbr tabularnych lub ze związku gminy wyłączonych (§. 117 n. j.).

Gdy spór już wisi, odróżnić należy, czy zabezpieczenie dowodu jest nagle konieczne, czy też nie.

Jeżeli sprawa zabezpieczenia dowodu jest nagłą, właściwym jest ten sam sąd powiatowy, co i wyżej (§. 384, 1). Z postanowienia §. 386, 2 według którego w sprawach nagłych do załatwiania wniosków na zabezpieczenie dowodów w Trybunałach przewodniczący senatu lub przełożony sądu jest powołany, wynika jednak, że wnioski na zabezpieczenie dowodów i w sprawach nagłych do Trybunału podawane być mogą. Pytanie zatem zachodzi, kiedy w takich nagłych wypadkach w toku sporu trybunalskiego należy podawać wniosek na zabezpieczenie dowodów w Trybunale a kiedy w sądzie powiatowym. Motywa ustawy w tej mierze są niejasne, a nawet niezgodne z brzmieniem samej ustawy.

Wyrażają się w ten sposób: „Behufs möglicher Beschleunigung der Erledigung solcher Gesuche, welche eigentlich der Natur der Sache nach im gewissen Sinne immer dringlich sind, wird vorgeschlagen, die Entscheidung über den Antrag auf Bewilligung einer vorläufigen Beweisführung im Verfahren vor Gerichtshöfen oder dem Vorsitzenden des Senates zu übertragen und von der Mitwirkung des Senates selbst abzusehen (mot. projektu rząd. str. 286).

Wedle tych motywów w Trybunałach powołanym byłby do załatwienia wszystkich wniosków na zabezpieczenie dowodów przełożony sądu względnie przewodniczący senatu, albowiem motywa uważają te sprawy z natury swej do pewnego stopnia za nagłe. Takiemu pojmowaniu rzeczy sprzeciwia się jednak stanowczo tekst § 586, 2, wedle którego rozstrzyganie takich wniosków należy w Trybunałach do przewodniczącego senatu względnie do przełożonego sądu, nie we wszystkich sprawach zabezpieczenia dowodów, lecz tylko w sprawach nagłych¹⁾.

Aby na powyższe pytanie odpowiedzieć, sięgnąć potrzeba do przyczyn, dla których ustawa wnioski na zabezpieczenie dowodów — zresztą do Trybunału należące — w sprawach nagłych przekazuje sądom powiatowym do załatwienia. Otóż ustawa przekazuje te sprawy w przypadkach nagłych sądowi powiatowemu miejsca położenia rzeczy, względnie miejsca

¹⁾ zob. też §. 36 ust. o org. sądów.

sądowi powiatowemu miejsca pobytu słuchać się mającej osoby dlatego że ten sąd powiatowy, będący na miejscu, a przynajmniej w pobliżu tego miejsca, gdzie się znajdują środki dowodowe, szybciej sprawę załatwić może niż, odleglejszy Trybunał. Potrzeba uciekania się do sądu powiatowego miejsca położenia rzeczy, względnie miejsca zamieszkania słuchać się mającej osoby odpada, gdy Trybunał tak samo jest odległy, jak ów sąd powiatowy. W tym bowiem przypadku wobec postanowienia §. 386, 2, nie żądającego do załatwienia wniosku na zabezpieczenie uchwały senackiej, załatwienie wniosku z równą szybkością nastąpić może w Trybunale, jak i w sądzie powiatowym.

Stąd wynika, że w takich trybunalskich sprawach nagłych, dla których Trybunał i najbliższy sąd powiatowy jednakowo są odległe, czyli, jak się §. 282 wyraża, dla spraw, w których dowody w miejscu siedziby Trybunału jako sądu procesowego lub w jego pobliżu przeprowadzone być mają, winny być wnioski na zabezpieczenie dowodów w toku sporu podawane w Trybunale ¹⁾.

Takie wnioski w trybunalskich sprawach nagłych mają być w toku sporu podawane w sądzie powiatowym miejsca położenia rzeczy, względnie w sądzie powiatowym miejsca zamieszkania słuchać się mającej osoby, tylko wtedy, gdy przedmiot oględzin, względnie słuchać się mająca osoba, nie znajduje się w okręgu sądu powiatowego miejsca siedziby Trybunału, lecz w okręgu innego sądu powiatowego.

Te same zasady stosują się, gdy sądem procesowym jest sąd powiatowy. Jeżeli zatem przedmiot oględzin, lub osoba słuchać się mająca, nie znajduje się w jego okręgu, wniosek na zabezpieczenie dowodu w toku sporu podać należy w tym sądzie powiatowym, w którego okręgu dowód ma być przeprowadzony.

Gdy sprawa zabezpieczenia nie jest nagłą, wniosek na zabezpieczenie dowodu poddany być musi w toku sporu w sądzie procesowym; zatem w procesach trybunalskich w Trybunale. Sąd procesowy przeprowadzi dowód albo bezpośrednio, albo za pośrednictwem sędziego wyznaczonego lub sądu wezwanego.

Gdy w sprawach nagłych w toku sporu lub w sprawach, choćby nie nagłych, ale przed wdrożeniem sporu poruszonych, dowody, w celu zabezpieczenia przeprowadzić się mające, znajdują się w okręgach kilku sądów, należy co do każdego dowodu osobny uczynić wniosek we właściwym mu sądzie powiatowym.

---

¹⁾ Stylizacja §. 282, wprowadzona dopiero za uchwałą wspólnej komisji obu Izb, nie jest wcale trafnie dobraną. Celem jej było usunąć wątpliwości, jakie z §. 292 projektu rząd. nasunąć się mogły, a mianowicie, czy Trybunał może wezwać sąd powiatowy własnego okręgu do przeprowadzenia dowodu w procesie przy nim się toczącym. Tymczasem wyrażenie „w pobliżu“ samo przez się niejasne również stwarza wątpliwości. Nie ulega atoli kwestyi, że wyrażenie ustawowe „w pobliżu“ oznacza — odnośnie do Trybunału — okręg sądu powiatowego, mającego swą siedzibę w miejscu siedziby Trybunału.

W miejscowościach, gdzie istnieje samoistny sąd handlowy powiatowy, należy wnioski na zabezpieczenie, w myśl art. 348, 365, 407 u. h. podawane, przedstawić w tymże sądzie, a nie w sądzie powiatowym popolitym.

Właściwość sądu procesowego w myśl §. 384, 3, do załatwiania wniosków na zabezpieczenie rozpoczyna się z chwilą, w której skarga do sądu wpłynęła, nie zaś dopiero z chwilą, w której skargę pozwanemu doręczono ¹⁾.

Wedle §. 232 stan sprawy wiszącej rozpoczyna się wprawdzie dopiero z chwilą doręczenia skargi pozwanemu, jednakże w §. 384, 3, wyrażenia się ustawy, że spór „zawisnął“ (Rechtsstreit anhängig), nie należy pojmować w tem znaczeniu, jakie ma w §. 232, lecz tak, jak je pojmuje ustawa w §§. 29, 42, 41, 54, 104 n. j.

Wniosek na zabezpieczenie dowodów po wydaniu wyroku I. instancyi należy — o ile sprawa nie jest nagłą — podać w sądzie wyższym. Ustawa mówi bowiem w §. 384, 3, o sądzie procesowym a nie o sądzie procesowym I. instancyi; zaś z chwilą wydania wyroku sąd. I. instancyi czynności swe jako sąd procesowy kończy i z wniesieniem odwołania rozpoczyna czynności sądu procesowego sąd wyższy.

W sprawach nagłych należy (w toku postępowania przed wyższymi instancyami) uczynić wniosek w sądzie powiatowym miejsca położenia rzeczy lub miejsca zamieszkania słuchać się mającej osoby.

Sąd wyższy, do którego wpłynął wniosek na zabezpieczenie dowodów, rozpatrzy go i jeżeli uzna, że żądanie zabezpieczenia jest uzasadnione i że dowody według stanu materiału procesowego, jaki ten sąd ma przed sobą, do rozstrzygnięcia sprawy będą istotnie potrzebne, zleci w myśl §. 488 przeprowadzenie tych dowodów przez sędziego wyznaczonego lub wezwanego.

Zarządzenia te wydać może w myśl §§ 386, 2, 183, 463 przewodniczący senatu nawet z urzędu bez zasięgnięcia uchwały senackiej.

5. Strony.

Do uczynienia wniosku na zabezpieczenie dowodu uprawnioną jest w przypadku §. 384, 1, ta strona, która zamierza powołać w procesie te środki dowodowe dla uzasadnienia lub obrony swego prawa.

W przypadku §. 384, 2, uprawnioną jest do uczynienia takiego wniosku ta strona, która zamyśla żądać ewikcyi z powodu wad rzeczy lub dzieła.

Jeżeli nabywca rzeczy pozbywającemu wadę oznajmił albo przyjęcia rzeczy z powodu jej wadliwości odmówił, może i pozbywający żądać zabezpieczenia dowodu, jeżeli jego zdaniem rzecz nie ma tej wady, którą zarzucił nabywca.

Podobnie może zażądać takiego zabezpieczenia dowodu i ten, kto na zamówienie dzieło wykonał, gdy zamawiający wadę dzieła mu oznajmił lub też przyjęcia dzieła z powodu wad tegoż odmówił.

¹⁾ zob. Jur. Blätter 1898 str. 268.

W przypadku z art. 348 u. h. upoważniony jest do uczynienia takiego wniosku nabywca towaru, a od chwili oznajmienia wad, względnie zawiadomienia o nieprzyjęciu towaru także i pozbywający.

W przypadku art. 365 u. h. służy to prawo komisantowi, któremu towar nadesłano w komis.

W przypadku art. 407 u. h. może uczynić wniosek na zabezpieczenie dowodu każdy, kto ma w sprawie jakiś prawny interes, zatem: przewoźnik, nadawca, komisant, spedytor i t. d.

Gdy spór jest już w toku, może wniosek na zabezpieczenie dowodu podać albo sama strona albo jej pełnomocnik. W razie uczestnictwa sporu (§. 11) może taki wniosek podać każdy z uczestników, o ile dotyczący środek dowodowy dla strzeżenia jego praw może być potrzebny.

Zabezpieczenia dowodów może też żądać i interwenient uboczny (§. 19).

6. Układ i osnowa wniosku.

Wniosek na zabezpieczenie dowodu można uczynić albo pisemnie albo ustnie do protokołu sądowego (§. 79). Ustnie podać go można nawet w Trybunale; w takim razie nie potrzeba nawet w Trybunale współdziałania adwokata (§. 27, 2). Wniosek pisemny, do Trybunału podany, musi być zaopatrzony w podpis adwokata (§. 75 3).

Wniosek pisemny musi być wniesiony w tyłu okazach, ażeby każdemu z przeciwników można jeden okaz doręczyć, a jeden w sądzie zatrzymać (§. 80). Obowiązuje to i w takich przypadkach, w których przeciwnik nie jest znany, albo w których dowody bez słuchania strony przeciwnej przeprowadzone być mają (§. 387).

Wniosek taki, tak pisemny jak i ustny, obok ogólnych formalności (§§ 75, 79), zawierać będzie:

1) krótkie i zwięzłe przedstawienie sprawy oraz tych okoliczności faktycznych, które dotyczącymi środkami dowodowymi stwierdzone być mają. O ileby tego zaszcza potrzeba, należy też podać okoliczności faktyczne, mające uzasadnić właściwość sądu, do którego strona się zwróciła. Gdy wniosek podaje się do sądu procesowego, wystarczy powołać się na akta sporu. Gdy wniosek nie wpływa do sądu procesowego, przedstawić należy sprawę o tyle, o ile tego potrzeba do zorientowania się przy przeprowadzaniu dowodów.

2) wymienienie środków dowodowych. Świadców należy wymienić po nazwisku i podać ich adresy. Gdy chodzi o dowód ze znawców wskazanem jest podać osoby, które się na znawców proponuje. Zaproponowanie znawców nie jest jednak koniecznem. Sąd nie jest bowiem związany propozycją strony, lecz może w myśl §. 352, 2, znawców sam zamianować; w przypadkach nagłych uczyni to sąd nawet bez poprzedniego wysłuchania stron. Gdy chodzi o przeprowadzenie oględzin sądowych, należy opisać rzecz, oglądnać się mającą, podać, gdzie się ona znajduje, a jeżeli oględziny na miejscu przeprowadzone być mają, należy podać przyczyny, dla których tej rzeczy do sądu dostawić nie można.

3) w przypadku §. 384, 1, przedstawienie powodów, dla których zachodzi obawa utraty środka dowodowego lub obawa, że użycie jego będzie później utrudnione. Dla przezorności należy już we wniosku przytoczyć środki dowodowe, jakimi strona w razie potrzeby te okoliczności uwiarygodniłaby mogła (§§. 274, 386, 1),

4) wymienienie przeciwnika procesowego. Jeżeli strona w danym wypadku uczynić tego nie może (n. p. jeszcze nie wiadomo, kto będzie odpowiadał z tytułu ewikcyi), przytoczyć strona okoliczności faktyczne, mające uzasadnić, że przeciwnik jej nie jest wiadomy. Dowodzić tego nie potrzeba.

5) w przypadkach nagłych przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających nagłość. Gdy strona żąda przeprowadzenia dowodu bez przesłuchania przeciwnika i bez wyczekiwania doręczenia przeciwnikowi zawiadomienia o zarządzonym dowodzie (§. 387, 2), przytoczyć też należy te wyjątkowe okoliczności faktyczne, które taki pospiech nakazują. Taka konieczna potrzeba pospiechu zajdzie n. p. w przypadkach §. 348, 407 u. l., gdy towar narażony jest na zepsucie i gdy wedle art. 343 niezwłocznie sprzedany być musi.

Przytaczanie środków dowodowych dla uwiarygodnienia tych okoliczności nie jest nakazane, albowiem już z powodu nagłości sprawy na uwiarygodnienie w myśl §. 274 nie będzie czasu. Jeżeli jednakowoż strona posiada na te okoliczności dokumenty, wskazaniem będzie, żeby je przedłożyła.

6) żądanie dokładne. Strona powinna wyraźnie oświadczyć, czy żąda przeprowadzenia dowodu po poprzednim przesłuchaniu przeciwnika czy bez przesłuchania, a w tym ostatnim wypadku, czy dowód przeprowadzony być ma po doręczeniu przeciwnikowi uchwały, zarządzającej przeprowadzenia dowodów, czy bez wyczekiwania takiego doręczenia.

7) w przypadku, gdy przeciwnik nie jest znany, wniosek na ustanowienie kuratora w myśl §§. 8—10; gdy miejsce pobytu wiadomego przeciwnika nie jest znane, wniosek na zarządzenie postępowania edyktalnego i na ustanowienie kuratora w myśl §. 116.

Okoliczności, których uwiarygodnienia żąda ustawa, muszą być uwiarygodnione, choćby wniosek na zabezpieczenie dowodów obie strony zgodnie uczyniły.

7. Załatwienie wniosku.

Wniosek, zawierający wady formalne, sędzia zwróci podającemu z poleceniem usunięcia braków (§§. 89, 100 i. s.). Gdy wniosek miał być podany w ustawowym terminie, wyznaczy sędzia w myśl §. 85 ponowny termin do przedłożenia.

Załatwienie takie wydaje w Trybunale przewodniczący senatu, bez względu, czy sprawa jest nagłą, czy nie.

Na wniosek zarządza sąd z reguły przesłuchanie strony przeciwnej. Przeciwnika wzywa się zapomocą cytacyi (§. 86 i. s.).

W przypadkach, w których sąd uzna potrzebę uwiarygodnienia (§§. 384, 1, 386, 1), poleci sąd tej stronie, która wniosek podała, aby uwiarygodniła (§. 274 p. c.) okoliczności, mające uzasadnić potrzebę zabezpieczenia dowodu. Jeżeli do uwiarygodnienia potrzeba wyznaczenia terminu i wezwania ku temu celowi świadków lub znawców, sąd zarządzi, żeby uwiarygodnienie przeprowadzono w tym samym terminie, który wyznaczono dla przesłuchania przeciwnika. Uwiarygodnienie przeprowadzone będzie na tym terminie przed przesłuchaniem przeciwnika i to nawet wtedy, gdyby przeciwnik przyznał okoliczności mające się uwiarygodnić.

Przesłuchanie przeciwnika może nastąpić także pisemnie, a to w ten sposób, że sąd, doręczając mu okaz wniosku, wezwie go, żeby na ten wniosek w oznaczony się mającym terminie pisemnie się oświadczył z tem dołożeniem, że zaniechanie dania oświadczenia sąd poczyta za przyzwolenie.

Gdy wniosek wpłynie w toku sporu, przesłucha sąd przeciwnika na ustnej rozprawie, chyba że nagłość sprawy nakazuje wcześniejsze przesłuchanie

Przy przesłuchaniu zażąda sąd od przeciwnika oświadczenia się na następujące okoliczności:

- a) na tezę dowodową, tj. na fakta, mające stanowić przedmiot dowodu,
- b) na wymienione we wniosku środki dowodowe (§. 320, 336, 351),
- c) w przypadku §. 384, 1, na fakta przytoczone dla uzasadnienia obawy, że środek dowodowy zostanie stracony lub jego użycie będzie utrudnione

Jeżeli przeciwnik przyzna okoliczności faktyczne ad a), potrzeba dowodu w ogóle odpada (§. 206), odpadnie też zatem i potrzeba zabezpieczenia dowodu.

Względem powołanych świadków i znawców ma się przeciwnik oświadczyć, czy nie zachodzą przeszkody co do przesłuchania świadków (§§. 320, 336) lub co do dopuszczenia zaproponowanego znawcy (§§. 353, 355). Przeciwnik może przy tem przesłuchaniu rozszerzyć tezę dowodową i zażądać przeprowadzenia dowodu jeszcze na inne, wnioskiem nieobjęte okoliczności; potrzebę tego oceni sąd wedle przedstawionego mu stanu rzeczy.

Okoliczności, czy i o ile fakta mające być stwierdzone dowodami dla przyszłego rozstrzygnięcia samej sprawy będą stanowcze, nie będą przy tem przesłuchaniu wcale rozpatrywane, choćby obie strony na to się zgodziły.

Przesłuchania przeciwnika sąd nie zarządza:

a) gdy wniosek na zabezpieczenie dowodów podały obie strony lub przeciwnik we wniosku na to się zgodził,

b) gdy sprawa jest nagłą tak, że na słuchanie przeciwnika nie ma czasu, a strona podająca wniosek żądała przeprowadzenia dowodów bez słuchania przeciwnika,

c) gdy przeciwnik nie jest znany lub też niewiadomo, gdzie przebywa.

We wszystkich tych przypadkach zapada zaraz stanowcza uchwała. Sąd odrzuci wniosek uchwałą, gdy strona nie uwiarygodni tych okoliczności, których uwiarygodnienia żąda ustawa albo gdy należycie nie uzasadni swego twierdzenia, że przeciwnik nie jest znany.

8. Uchwała dowodowa.

Uchwała zezwalająca na zabezpieczenie dowodów będzie zawierała:

a) tezę dowodową, a przy tem też krótkie oznaczenie sprawy ;
b) wymienienie środków dowodowych. W uchwale tej zamianuje też sąd znawców.

c) zarządzenia ku wykonaniu, jako to: wyznaczenie terminu, wezwanie stron, świadków, znawców, polecenie złożenia kosztów itp. Przeciwnika wezwie sąd do udziału w każdym wypadku, bez względu na to, czy poprzednio był słuchany, czy też nie.

d) w przypadkach nagłych i gdy strona tego żądała, postanowienie, że postępowanie dowodowe odbędzie się bez wyczekiwania doręczenia tej uchwały przeciwnikowi.

Jeżeli przeciwnik jest nieznan, może sąd tą samą uchwałą ustanowić kuratora w celu strzeżenia jego praw przy przeprowadzaniu dowodów. Ustanowienie kuratora jest wskazane w sprawach ważniejszych dlatego, że obecność obydwóch stron lub ich zastępców przy przeprowadzeniu dowodów daje gwarancję dokładniejszego i wszechstronniejszego rozpoznania sprawy, co ważność samego aktu niepomiernie podnosi (§. 289).

Jeżeli przeciwnik jest wprawdzie znany, atoli niewiadomo, gdzie przebywa, sąd w uchwale dowodowej kuratora ustanowi bezwarunkowo (§. 116).

Ustanowienie kuratora następuje dopiero w uchwale zarządzającej przeprowadzenie dowodów; ustanawianie kuratora celem przesłuchania go na wniosek o zabezpieczenie dowodów nie jest przepisane.

Gdy zabezpieczenie dowodów ma być przeprowadzone po za ustną rozprawą, wymieni uchwała dowodowa sędziego wyznaczonego lub wezwanego, który ma je przeprowadzić (§§. 277, 332, 365).

Gdy dowody mają być w rozmaitych sądach przeprowadzone, będzie ta uchwała zawierała potrzebne do tego wezwania do tych sądów.

Uchwała ta będzie doręczoną obydwom stronom. Jeżeli przeciwnik nie był przedtem słuchany, doręczy się mu z tą uchwałą jeden okaz wniosku na zabezpieczenie dowodów lub odpis protokołu, wniosek taki zawierającego.

Doręczenie takie zarządzi sąd i wtedy, gdy ze względu na szczególny pospiech postanowił przeprowadzić dowody bez wyczekiwania doręczenia uchwały przeciwnikowi.

9. Przeprowadzenie dowodów.

Dowody przeprowadza się podług postanowień zwyczajnych, więc tak jak w zwyczajnem postępowaniu dowodowem.

Strony mają prawo być obecnymi przy przeprowadzaniu dowodów; nie są jednak do tego obowiązane.

Stąd wynika, że sąd zabezpieczenie dowodów przeprowadzi, choćby tylko jedna ze stron stanęła lub nawet żadna się nie jawiła (§. 289). Sądowi wolno jednakowoż w razie nieobecności bądź obu stron, bądź

tylko tej strony, która wniosek na zabezpieczenie dowodów uczyniła, zaniechać przeprowadzenia dowodu, jeżeli stan faktyczny sprawy, we wniosku przedstawiony, tak jest niedostateczny, że bez pomocy stron sędzia z niego nie jest w stanie wyrobić sobie należytego pojęcia o spornym stosunku prawnym. W tym bowiem przypadku nie byłby sędzia w stanie przesłuchać gruntownie świadków lub znawców i mógłby łatwo zejść na fałszywe tory.

Sędzia, postanawiając zaniechać zabezpieczenia dowodu z powodu nieobecności stron, zawiadomi o tem obie strony. Strona, która uczyniła wniosek na zabezpieczenie, nie traci przez to prawa żądania ubezpieczenia dowodów, lecz może prosić o ponowne wyznaczenie terminu.

Jeżeli przed terminem dla przeprowadzenia dowodów wyznaczonym nie doręczono przeciwnikowi wezwania do tego terminu, sąd wstrzyma się z przeprowadzeniem dowodu aż do nadejścia poświadczenia o dokonaniem doręczenia; wyznaczy zatem z reguły termin ponowny.

Wszakże, gdy sprawa jest nagłą, może sąd — o ile już w uchwale tego nie postanowiono — na tym terminie po wysłuchaniu obecnej strony powziąć decyzję, że przeprowadzenie dowodu nastąpi zaraz bez wyczekiwania doręczenia. Tę swoją decyzję zaprotokołuje sędzia w swoim protokole czynności.

Do wydania takiej decyzji upoważniony jest sędzia przeprowadzający dowody w celu zabezpieczenia tylko wtedy, gdy albo sam dozwolił zabezpieczenia dowodów, albo gdy do udzielenia takiego zezwolenia w danym wypadku miałby prawo. Sędzia wezwany nie jest upoważniony do powzięcia takiej decyzji. Sędzia ten musiałby się odnieść do sądu wzywającego, gdyby taki wniosek u niego się pojawił.

Sędzia wyznaczony jest upoważniony do powzięcia takiej decyzji tylko wtedy, gdy sam zarządził zabezpieczenie dowodów w postępowaniu przygotowawczem (§§. 249, 250). W innych przypadkach musi się on zwrócić do przewodniczącego senatu.

Zakres działania i władzy sędziego przy przeprowadzaniu dowodów jest różny, stosownie do tego, czy zabezpieczenie dowodów przeprowadza się przed wdrożeniem sporu, czy w toku sporu, a w tym ostatnim wypadku też stosownie i do tego, czy przeprowadza się je w sądzie procesowym, czy też, z powodu nagłości sprawy, w sądzie powiatowym miejsca położenia rzeczy, względnie miejsca pobytu słuchać się mającej osoby.

Jeżeli zabezpieczenie dowodów przeprowadza sąd powiatowy bądź dlatego, że spór się jeszcze nie rozpoczął, bądź dlatego, że sprawa jest nagłą, ma sędzia, przeprowadzający dowody, te same prawa i taki sam zakres działania, jaki ma w postępowaniu dowodowym zwyczajnem sąd procesowy (§. 284, 1, 2). Ten sędzia załatwi też sam wszelkie kwestye sporne, jakieby w ciągu dowodzenia przed nim powstały. Zabezpieczenie dowodów jest tu samoistną czynnością sądową, od toczącego się nawet sporu wcale niezależną.

Stąd wynika, że przewodniczący senatu nie ma tu prawa, jakie mu przysługuje w zwyczajnem postępowaniu dowodowym, a mianowicie

prawa badania w myśl §. 286 aktów i protokołów przez tego sędziego spisanych i nie może temu sędziemu zlecić poprawienia lub uzupełnienia przeprowadzonych dowodów.

Uzupełnienie lub nawet ponowne przeprowadzenie dowodów może na rozprawie zarządzić w myśl §. 389 sąd orzekający (senat). Takie uzupełnienie nie jest jednakowoż uzupełnieniem dowodów, w celu zabezpieczenia przeprowadzonych, nie jest uzupełnieniem postępowania dla zabezpieczenia dowodów, lecz jest uzupełnieniem zwyczajnego postępowania dowodowego. Do takiego uzupełnienia może być wezwany ten sam sąd powiatowy, który dowody zabezpieczał. Przy takim uzupełnieniu funkcjonuje już ten sąd tylko w charakterze sądu wezwanego.

Jeżeli zabezpieczenie dowodów przeprowadza sędzia wyznaczony lub sędzia wezwany, czynności ich podlegają poprzedniemu zbadaniu przez przewodniczącego senatu (§§ 256, 286), który może od siebie nakazać uzupełnienie lub poprawienie, jakie uzna za wskazane.

Sędzia, przeprowadzający dowody w celu zabezpieczenia, ma prawo wezwać w razie potrzeby inny sąd powiatowy do spełnienia poszczególnych czynności, bez względu na to, czy przeprowadza dowody jako sędzia samoistny, czy też jako sędzia wyznaczony lub wezwany.

Sąd, przez któregoś z tych sędziów do spełnienia czynności wezwany, przesyła protokół spełnionej czynności temu sędziemu, od którego otrzymał wezwanie.

Prawo zbadania tak nadesłanego protokołu i zarządzania poprawienia lub uzupełnienia po myśli §. 286 służy jednak tylko sędziemu, który samoistnie przeprowadzał dowody, tudzież sędziemu wyznaczonemu w postępowaniu przygotowawczem (§. 249, 250).

Każdy z tychże sędziów może zatem sądowi wezwanemu zlecić ponowne przesłuchanie świadka, jeżeli uważa, że świadek bezpodstawnie świadectwa odmówił, może zarządzić danie odpowiedzi na pewne pytanie, które sędzia wezwany uchylił i t. p.

Natomiast nie mają tego prawa sędzia wyznaczony poza postępowaniem przygotowawczem i sędzia wezwany, jeśli od siebie dalsze wezwania do innych sądów wystosowują. Ci sędziowie mogą zażądać tylko faktycznego uzupełnienia w takich wypadkach, jeśli sąd przez nich wezwany coś uczynić zaniedbał, co według poprzedniego wezwania uczynić był winien. Zresztą należy badanie protokołów i aktów, przez taki sąd wezwany nadesłanych i zarządzenie potrzebnych poprawek do przewodniczącego senatu.

Wedle §. 289 może strona zażądać uzupełnienia dowodu, jeżeli uwiarygodni, że do audyencji nie stanęła dla nieprzewidzianej przeszkody i skutkiem tego postępowanie dowodowe stało się w istotnych punktach niedokładne.

Takie uzupełnienie i przy zabezpieczeniu dowodów zarządzić mogą, jak długo przeprowadzanie dowodów nie jest jeszcze ukończone, także sędzia wezwany i wyznaczony, atoli pod warunkiem, że to sporu nie

przewlecze. To samo prawo ma też i sędzia, który zabezpiecza dowody przed wdrożeniem sporu.

W postępowaniu, wdrożonem dla zabezpieczenia dowodów poza ustną rozprawą, nie ma przymusu adwokackiego, z wyjątkiem przypadku, gdy dowody zabezpiecza się w postępowaniu przygotowawczem (§. 248, 2).

Strona, która zażądała zabezpieczenia dowodów, może to swe żądanie każdej chwili cofnąć. Mimo takiego cofnięcia żądania wolno jednak przeciwnikowi zażądać przeprowadzenia dowodu, gdy świadkowie lub znawcy w sądzie już stanęli, albo gdy przedmiot oględzin przed sądem już się znajduje (§. 345, 363).

Jeżeli dowody przeprowadzał sędzia orzekający w toku sporu, albo na zarządzenie sądu procesowego, sędzia wyznaczony lub sędzia wezwany, stanowią spisane przy zabezpieczaniu dowodów protokoły i akta część składową aktów procesowych i będą do tych aktów z urzędu dołączone (§§ 245, 278 instr.).

Podobnie rzecz się ma, gdy dowody zostały przeprowadzone na zarządzenie sędziego wyznaczonego w postępowaniu przygotowawczem.

Jeżeli zaś dowody takie przeprowadzono w sądzie powiatowym miejsca położenia rzeczy lub miejsca pobytu świadka, bądź z powodu, że sporu jeszcze nie wytoczono, bądź też z powodu nagłości sprawy, stanowią odnośne protokoły i akta odrębną całość i należą do aktów (Nc) tego sądu powiatowego. Jeżeli następnie spór zostanie wytoczony, zostaną te akta odesłane sądowi procesowemu na wniosek strony lub na żądanie sądu procesowego (§. 299) i pozostaną w aktach procesowych (§. 278 i. s.).

Po ukończeniu dowodów nie zapada żadna uchwała sędziowska. Sędzia składa akta w przechowanie do registratury, względnie odsyła je sądowi procesowemu. Jeżeli która ze stron przy przeprowadzaniu dowodów nie była obecną, zawiadomi ją sędzia o tem, że dowodzenie się ukończyło. Obu stronom wolno z tych aktów podjąć odpisy bez żadnego ograniczenia.

10. Znaczenie zabezpieczenia dowodów dla sporu.

Postępowanie dowodowe, w celu zabezpieczenia dowodów przeprowadzone z zachowaniem ogólnych, dla zwyczajnego postępowania dowodowego wydanych przepisów, ma takie samo znaczenie i taką samą moc dowodową, jak gdyby przeprowadzone zostało w toku zwyczajnego postępowania dowodowego przez sędziego wyznaczonego lub sędziego wezwanego (§§. 286, 389)

Sąd procesowy, o ile powtórzenia dowodu nie zarządzi, zużytkowuje akta i protokoły, w celu zabezpieczenia dowodu spisane, jako dowód z dokumentów.

Sąd procesowy (w Trybunale senat) może zarządzić uzupełnienie dowodu, jeśli poprzednie wykonanie było niedostateczne, albo wadliwe. Takie uzupełnienie może być przeprowadzone albo na samej rozprawie,

albo może je sąd procesowy zlecić sędziemu wyznaczonemu lub sędziemu wezwanemu.

Jeżeli uzupełnienie względnie powtórzenie dowodu zarządzić się już nie da, oceni sąd procesowy wedle §. 272 zarzuty, jakie przeciw przeprowadzeniu dowodów podniesiono i wady, jakie sam spostrzegł.

Gdy zastanowi się zatem nad całym materiałem procesowym, nad doniosłością braków i wadliwości postępowania, weźmie pod rozwagę, czy zachodzi mniejsze lub większe prawdopodobieństwo, że dowody inaczej byłyby wypadły, gdyby należycie je przeprowadzono i na podstawie tak wyrobionego sobie zdania oceni, o ile na tych dowodach polegać może.

W szczególności w ten sam sposób sąd sobie pocnie, jeżeli w toku sporu strony zarzuca, że zabezpieczenie dowodów nie nastąpiło podług postanowień, dla zwyczajnego postępowania dowodowego przepisanych, albo że strony przeciwnej albo wcale nie zawiadomiono o zarządzeniu zabezpieczenia dowodów, albo też że zawiadomiono ją za późno.

II. Koszta.

W myśl zasady, wypowiedzianej w §. 41 p. c. koszta, z zabezpieczeniem dowodów połączone, pokryje na razie ta strona, która zabezpieczenia dowodów żądała. Jeżeli wniosek na zabezpieczenie dowodów uczyniły obie strony, obie wspólnie te koszta poniosą.

Gdy strona druga tylko zgodziła się na przeprowadzenie zabezpieczenia dowodów, zgodzenie się to nie ma wpływu na obowiązek pokrycia kosztów przez stronę, która wniosek uczyniła.

Jeżeli sąd zarządzi zabezpieczenie dowodów z urzędu (§§ 183, 250), będą koszta odpowiednio rozdzielone, stosownie do tego, czy dowody leżały w interesie obu stron, czy też tylko w interesie jednej strony ¹⁾.

W szczególności pokryje strona, która uczyniła wniosek na zabezpieczenie dowodów, następujące koszta:

- 1) koszta swego wniosku,
- 2) koszta ustanowienia przeciwnikowi kuratora (§. 10),
- 3) koszta przeprowadzenia dowodów, jak: koszta świadków, należytości znawców i t. p.; koszta własnego udziału przy przeprowadzaniu dowodów,
- 4) koszta udziału strony przeciwnej przy przeprowadzeniu dowodów i także koszta jej interwenienta ubocznego.

Koszta, jakieby strona przeciwna poniosła wskutek tego, że ją sąd do przesłuchania na wniosek zabezpieczenia wezwał, nie będą pokryte przez tę stronę, która wniosek uczyniła. Koszta te policzyć można dopiero przy ogólnej likwidacji kosztów w procesie.

Postanowienie to co do tych ostatnich kosztów wydaje się na pierwszy rzut oka niekonsekwentnem, bo trudno dociec, dlaczego ustawa czyni różnicę między tymi kosztami a kosztami udziału przeciwnika przy przeprowadzaniu dowodów. Postanowienie to okazuje się jednak pra-

¹⁾ Jur. Blätter, 1899 str. 381.

ktycznym w tych przypadkach, w których sąd przesłuchanie przeciwnika wbrew wnioskowi strony zarządził, a przesłuchanie w rzeczywistości okazało się niepotrzebnem. W tych przypadkach byłoby bowiem poniekąd niesłusznem, zniewalać stronę do zwrotu tych kosztów przeciwnikowi jeszcze przed ukończeniem sporu.

Przeciwnik, chcąc żądać zwrotu kosztów swego udziału przy przeprowadzaniu dowodów, winien je policzyć na audyencji po skończonem dowodzeniu.

Sędzia przeprowadzający zabezpieczenie dowodów, nie ma jednak prawa przyznawania tych kosztów, albowiem po zakończeniu postępowania, zabezpieczającego dowody, nie zapada żadna merytoryczna uchwała sędziowska (§. 52).

Koszta te może jedynie przyznać sąd procesowy.

Jeżeli zabezpieczenie dowodów odbyło się przed sądem powiatowym, bądź dlatego, że spór się jeszcze nie zaczął bądź z powodu nagłości sprawy a strona, która zabezpieczenia dowodów zażądała, przeciwnikowi kosztów jego udziału przy tem dowodzeniu dobrowolnie wypłaciłby nie chciała, nie pozostawałoby temuż przeciwnikowi, jeśli nie chce czekać ukończenia sporu, nic innego, jak tylko droga zwykłej skargi o zapłatę tychże kosztów.

Strona, która pokryła wyżej pod 1—4 wymienione koszta i wydatki, ma na wypadek wygrania sporu prawo żądania zwrotu tego, co wyłożyła dla zabezpieczenia dowodów.

Wszystkie te koszta i wydatki policzy też strona tak, jak koszta sporu przy ogólnej likwidacji kosztów sporu.

Koszta te i wydatki będą, w razie wygrania sporu, przyznane łącznie z ogólnymi kosztami sporu ¹⁾.

Koszta te nie są bowiem niczem innym, jak częścią kosztów sporu.

Aby sądowi procesowemu dać możność należytego obliczenia tych kosztów, poda sędzia, który przeprowadził zabezpieczenie dowodów, na końcu swego protokołu te kwoty, które strona zapłaciła świadkom i znawcom, ewentualnie też przeciwnikowi.

Z tego, że koszta zabezpieczenia dowodów z istoty swej są tylko częścią kosztów procesowych, wynika konsekwentnie, że mimo wygrania sporu nie mogą być przyznane tej stronie, która przeprowadziła zabezpieczenie dowodów, jeżeli z wyniku sporu się okaże, że dowody te były zbędne. Przy dopuszczeniu zabezpieczenia dowodów polega bowiem sąd jedynie na podaniach strony i nie wchodzi wcale w to, czy dowody dla sporu istotnie będą potrzebne. O tem decyduje sama strona, stawiając żądanie ich zabezpieczenia; ta strona winna też zatem sama ponieść koszta zabezpieczenia dowodów bez prawa regresu do przeciwnika, jeśli wynik sporu wykaże, że według stanu rzeczy, jaki istniał w chwili, gdy je zabezpieczano, widocznie były zbędne. Natomiast będą musiały być tej stronie te koszta w wyroku przyznane, aczkolwiek sąd tych dowodów

---

¹⁾ zob. Ger. Halle 1904 Nr. 29 str. 294 (O. N. T. nie zacytowane jednak podług daty i liczby).

nie użył z powodu, że okazały się zbędnymi wskutek zmian w stanie sprawy, jakie niezależnie od woli tejże strony po przeprowadzeniu zabezpieczenia dowodów zaszyły. Sąd będzie zatem musiał te koszta w wyroku przyznać, jeżeli n. p. przeciwnik pretensyę powoda, której w chwili zabezpieczenia dowodów nie uznawał, uznał na rozprawie w sporze, przez co odpadły dowody. Tak samo będzie, gdy po zabezpieczeniu dowodów przeciwnik na sporną pretensyę wystawił dokument, który sąd uznał za wystarczający środek dowodowy.

12. Środki prawne.

Od uchwały, dozwalającej zabezpieczenia dowodów, niema żadnego środka prawnego (§. 386. 3).

Od uchwały odmownej służy rekurs w terminie zwyczajnym (§. 514).

Od postanowienia sądu, przychyłającego się do wniosku na przeprowadzenie dowodów bez wyczekiwania doręczenia uchwały przeciwnikowi, jakoteż od postanowienia sądu, takiemu wnioskowi odmawiającego, nie ma żadnego środka prawnego.

Od wszelkich innych uchwał i postanowień sędziego, przeprowadzającego dowody, służą stronom i pokrzywdzonym te same środki prawne, jakie od takichże uchwał i postanowień przysługują w zwyczajnem postępowaniu dowodowem.

PRAKTYKA SĄDOWA.

Ustawa zaprowadzająca ordynacyę egzekucyjną.

Do art. III. u. z. o. e.

Niedopuszczalność drogi sądowej do rozstrzygania o należytem wykonaniu egzekucyi administracyjnej.

W sporze adwokata N. przeciw Skarbowi Państwa o uznanie niedopuszczalności przeprowadzonej egzekucyi mobilarniej w myśl §. 251. o. e. i o zastanowienie egzekucyi politycznej, nie uwzględnił sąd I. zarzutu, niedopuszczalności drogi sądowej, powołując się na art. III. u. z. o. e. i §. 39. o. e., wedle których sądy są wyłącznie powołane do rozstrzygania o prawach do przedmiotów zajętych w drodze egzekucyi politycznej, a zastanowienie egzekucyi co do przedmiotów wyjętych z pod egzekucyi, ma nastąpić z urzędu na podstawie przeprowadzonego sporu.

Sąd II. instancyi zniósł wyrok (§. 477. p. c.) a pozew dla niedopuszczalności drogi sądowej odrzucił, gdyż do sporu obecnego, który nie opiera się na §. 37. o. e., nie ma zastosowania końcowy ustęp art. III. u. z. o. e., lecz ustęp 2-gi a nie ma przepisu, przekazującego sądom do rozpo-

znania okoliczności, czyli polityczna egzekucya jest dopuszczalna, w obec czego powód tylko u wyższej władzy politycznej może się żalić na wykonanie egzekucyi.

Najwyższy trybunał sprawiedliwości nie uwzględnił rekusu rewizyjnego z powodu, gdyż wedle art. III. u. z. o. e. przepisy o ściąganiu podatków pozostały w mocy, zaczęm także dekr. nadw. z 19. stycznia 1784 N. 228 z. u. s., wedle którego przy egzekucyi politycznej należy przestrzegać przepisów ogólnej ordynacyi sądowej, obecnie ordynacyi egzekucyjnej. Ze względu na te przepisy orzekły Ministerstwo Skarbu i spraw wewnętrznych rozp. z 2. grudnia 1901. L. 77.374. dz. rozp. Min. Skarbu N. 195., iż przepisy §§. 250 do 252. o. e. mają być zastosowane także przy egzekucjach politycznych, w ten sposób zastrzeżono załatwienie kontrowersyi i sporów co do naruszenia przepisów o. e. władzom administracyjnym; sądom zaś nie przysłuży wpływ na tok tego postępowania z wyjątkiem wypadków w ustawie wyraźnie przewidzianych a mianowicie w ustępie trzecim art. III. u. z. o. e. co do roszczeń osób trzecich do przedmiotów zajętych.

W końcu odnośnie do egzekucyi zawartych w §§. 250 -- 252 o. e. zauważa się, że w wypadkach, w których zachodzą tego rodzaju egzekucye (§. 392 o. e.) zastanowienie egzekucyi przez sąd prowadzonej nastąpić może z wyłączeniem drogi sądowej, jedynie z urzędu po wysłuchaniu stron i zbadaniu wymogów rozstrzygających przy rozwiązaniu danego pytania. Stanąwszy na stanowisku I. sądu doszłoby się do ewentualności, że przy egzekucyi politycznej mogłyby orzeczenia władz politycznych i sądowych stanąć ze sobą w sprzeczności, bo otworem byłaby tak droga zażaleń do wyższych władz politycznych jako też droga sądowa, podczas gdy przy egzekucyi sądowej możliwą jest tylko ta ostatnia, a niema żadnych danych do przyjęcia, że przeciw egzekucyi administracyjnej ustawa chciała użyć interesowanym większej ochrony, niż przeciw egzekucyi sądowej (Sąd pow. S. I. Lwów Cb. XVI 178/4. zmien. S. Kr. lwow. Rc. V 11/5. zatw. O. N. T. z 15. marca 1905 L. 2997. Ob. Reformę sądową 1900 str. 18., 1902 str. 16., 1903 str. 12.).

Treść: Dr. Bühn: Zabezpieczenie dowodów w procesie cywilnym. (Dokończenie).—
Praktyka sądowa.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie pod zarządem T. Wiedenia.